ՍՈՒՐԻԱ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

سُورْيَا
جريدة يومية سياسية حلب
مديرها المسؤول
وانيس يازجيان

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 179 — 29 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 27 ՄԱՅԻՍ 1947, ՀԱԼԷՊ ԶԵՌՔԷ ՀԱՏԸ 15 Ս. Դ.

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԹՐՔԱԿԱՆ „ԴԵՄՈԿՐԱՍԻՆ"

Թատերական ասպարէզին մէջ Թուրքերը ունին զաւեշտի և երգիծանքի առանձնայատուկ ճիւղ մը, որուն մէջ միշտ յաջողած են։

Կառավարութեան այդ ինքնայատուկ տիպարին Թուրքերը իրենց լեզուով «Թուլուաթճի» ութիւն կ'անուանեն։

«Թուլուաթճի» ութեան առանցքը կը կազմէ իր խօսակցին արտասանած նախադասութիւնները նոյնութեամբ կրկնել՝ աւելցնելով մէկ երկու բառ որով բոլորովին կը շրջափոխուի և յաճախ հակառակ իմաստ կու տայ տուեալ նախադասութիւնը։

Քաղաքական թատերաբեմին վրայ ալ թուրք քաղաքական մարդը հրաշալիօրէն կը կատարէ «Թուլուաթճի» ութեան իր անմրցելի դերը։

Թուրք հանրապետութեան ղեկավար շրջանակները երբ Հիթլէրին ու Մուսոլինիին հետ կը տեսակցէին՝ կ'ըսէին թէ՝ իրենք ի ծնէ ֆաշիստ (ցեղակրօն) են, որովհետեւ իրենց երակներուն մէջ Թուրանական անխառն արիւնն է որ շրջան կ'ընէ։

Նացիական մամուլով կը յայտարարէին թէ իրենք «զտարիւն արիականներ են և հիները իրենց նախահայրերն են»: Իտալական ֆաշիզմին կը հաւատացնէին թէ՝ «Իտալական Թիրէկգիին բնիկները՝ այսինքն էթրուսքները որ լատինականութեան նախահայրերն են, Թուրանական ցեղէ մըն էին» հետեւաբար իրենք ու իտալացիք միեւնոյն ազգագրական ճիւղին կը պատկանին։

Այդ գերերջանիկ օրերուն հանրապետութեան նախագահ Իսմէթ Ինէօնիւն իր Թեւերուն տակ հաւաքած էր բոլոր Թուրանները։

Նացիական առեւտրական և դատավարական օրէնքները թարգմանուելով գործադրութեան կը դրուէին Թուրքիոյ մէջ, որպէս թուրքին նկարագրին համապատասխան հարազատ ազգային օրէնք։

Իտալական ֆաշիզմին գլուխ գործոցը՝ «Իտալական պատժական օրէնքը» նոյնպէս նոյնութեամբ թուրքերէնի կը թարգմանուէր և անմիջապէս գործադրութեան կը դրուէր, որպէս թուրք հոգեբանութեան հարազատ արտայայտութիւն և այդ օրէնքը քայլ առ քայլ կը հետեւէր իր բնագրին կրած բարեփոխումներուն։

Թուրք «Թուլուաթճի»ութեան այս գլուխ գործոց օրէնքները դեմոկրատական պետութեանց յաղթանակէն վերջ ժամանակ մը շատ լուրջ տագնապ անցուցին, որովհետեւ Թուրքը անգլօ-ամերիկեան դեմոկրասիին իսկական իմաստը հասկնալու շփոթութեան շրջան մը ունեցաւ։

Ճիշդ այդ շփոթութեան շրջանին էր, որ «Առեւտրական օրէնքը» մահուան նշաններ տուաւ, որպէս Գերմանիայէն ներածուած ապրանք, «պատժական օրէնքն» ալ երկու յօդուած անդամահատութեան ենթարկուեցաւ։ Անդամահատուած յօդուածներէն մին՝ առնչութիւն ունէր մամլոյ կաշկանդումին և երկրորդը կուսակցութիւն կազմելու արգելքին։

Այս երկու յօդուածները ջնջելով և Թուրք ցեղակրօնները դատարան յանձնելով Իսմէթ Ինէօնիւն դարձաւ «դեմոկրատ» հանրապետութեան [illegible] նախագահ։ Թուրքիոյ մէջ սունկի պէս բուսնիլ կը սկսէին կուսակցութիւններ, որոնց ղեկավարները՝ որպէս հակառակորդ կուսակցութիւն հրապարակ գալէ մէկ օր առաջ՝ աւանդական հրաժեշտի բաժակը կը պարպէին նախագահ Իսմէթ Ինէօնիւի հետ և կը բաժնուէին «Խալք» կուսակցութեան գիրկէն։

Եղաւ շրջան մը երբ Թուրքիոյ մէջ կը յորջորջուէին դեմոկրատ, Սոցիալիստ, Բանւորական, Սոց. Դեմոկրատ կուսակցութեան անունները։ Հրապարակը անսովոր աղմուկի մէջ էր, բայց հոգ չէ թէ հազարաւոր իսկական դեմոկրատ, սոցիալիստ և սէնտիքալիստ ղեկավարները բանտերու և աքսորավայրերու մէջ կը շարունակէին քաշել իրենց մեղքերը և Թուրք յառաջադէմ երիտասարդութիւնը Անատոլուի խորերը մէկ վայրէն միւս վայրը կը փոխադրուէր ճամբան խեղդամահ ըլլալու համար:

Թուրք յետադիմական կառավարութիւնը սակայն յաջողած էր իր նոր «Թուլուաթճի»ութեան մէջ, իմբերիալիզմի լոզունքը յանուն դեմոկրատական ազատութիւններու՝ ի լուր աշխարհի և ի ձայն փողոյ և թմբկի Թուրք քաղաքական աճպարարներու կողմէ իւրացուած սեփականացուած էր։

Այն Թուրք միամիտները, որոնք շլացած «դեմոկրատական ազատութիւն» լոզունքէն մտած էին իրենց նախընտրած կուսակցութիւններու շարքերուն մէջ, շատ չանցած ինքզինքնին գտան դաժան իրականութեան հետ դէմ յանդիման և գացին աւելցնել իրենց աւագ եղբայրներուն թիւը բանտերու և աքսորավայրերու մէջ։

Ինէօնիւի կառավարութիւնը որպէս ճարպիկ «Թուլուաթճի» գտած էր չըմեղադրուելու նախադասութիւնը որ իր ականջին փսփսացած էին [illegible] և Թրումաններու գործակալները։ Անոր լոզունքը... Թուրքիոյ մէջ ստորամուտ գաղափար և «[illegible] գօրասին չի կրնար ապրիլ...»։

Միջազգային իմբերիալիզմի վարձկան [illegible] ծափահարած էին այս հրաշալի «Թուլուաթ»ը. կատակերգութիւնը յաջո՛ղ էր։

Եւ այս յաջող կատակերգութիւնը 150 միլիոն տոլարով կը վարձատրուի այն պարլամէնթին կողմէ որ Ս. Գրոյ ընթերցումով կը բանայ իր նիստերը։

Մենք վերջացուցինք մեր խօսքը։

Հակամարտութիւններ Միացեալ Նահանգաց մէջ

ՎԱԼԱՍ ԵՒ ՍԹԱՍԸՆ ԴԷՄ ԱՌ ԴԷՄ

ՍԻԹԼ.— Հանրի Վալաս, որ կը շարունակէ իր խաչակրութիւնը «Թրումանի սկզբունք»ին դէմ, երէկ յայտարարեց որ յոյս ունէր թէ կոմունիզմը յաջողութիւն մը պիտի ունենար Ռուսիոյ մէջ և թէ ընկերային դեմոկրատիան պիտի մնայ Արեւմտեան Եւրոպայի մէջ, շնորհիւ Ամերիկայի ընծայած օգնութեան։

Ակնարկելով ընկերային երեք իրաւակարգերու. կոմունիզմի, սոցիալիզմի և դրամատիրութեան միասին ապրելը, Մ. Վալաս յիշեցուց որ Երեսնամեայ Պատերազմէն ետք, Բողոքականներ և Կաթոլիկներ խաղաղութեամբ ապրած էին իրարու հետ։

Ճառախօսը կոչ ըրաւ աւելի բարեկամութեան և նուազ սպառնալիքներու Մ. Նահանգներու և Սովետ Միութեան միջեւ։ Համաշխարհային այս պատերազմէն ետք, Թրումանի սկզբունքը Սովետները մեր դիտաւորութեանց մասին կասկածոտ դարձուցին։ Գործածելու համար Բրիտ. Աշխատաւորականներու աջ թեւին գործածած բացատրութիւնը, Թրումանի սխալը «հոգեխտաբանական երեւոյթ»ի մը կը նմանի։

Մ. Նահանգները զօրաւոր են, բայց կը վախնան, մինչ Ռուսերը տկար են, բայց իրենք իրենց վրայ վստահ։

Վալաս յայտարարեց նաեւ թէ Տը Կօլի իրաւակարգ մը Ֆրանսայի մէջ կոմունիստները պիտի մղէ հակակշռել և յառաջ բերել Ֆրանսայի մէջ գործադուլներ։ Տը Կօլի իշխանութեան գլուխ գալը ազդանշանը պիտի ըլլայ արիւն թափուելուն, որ յառաջ պիտի բերէ քաղաքային պատերազմ, Ֆրանսան դարձնելով երկրորդ Սպանիա մը։ Ահաւասիկ ինչու Թրումանի սկզբունքը պէտք է սրբուի։

Ան կը վերջացնէ թէ հանքերու ազգայնացումը կրնայ գործադուլներու առաջքը առնել Մ. Նահանգներու մէջ։

ՄԻԼՎՕՔԻ.— Միլվօքիի մէջ խօսք առնելով, Հանրապետականներու նախագահական թեկնածու Հարոլտ Սթասըն դատապարտեց Վալասի ջատագոված քաղաքականութիւնը, որ Մ. Նահանգները պիտի ընէր թափառաշրջիկներու ազգ մը։

Եթէ Վալասի ուզած քաղաքականութեան հետեւինք, ըսաւ ան, պէտք է ձեռք ձեռքի քալենք այն տարրերուն հետ որոնք Եւրոպայի մէջ կ'ուզեն անգիտանալ անհատին տարրական իրաւունքները և տնտեսական ամէն ազատութիւն։

Տոլարը՝ չէզոք Լիբանանի մէջ

Սէուտական Արաբիոյ քարիւղը շահագործող ամերիկեան ընկերութիւնը երբ Լիբանանցի գործաւորներ գործի կ'առնէ, պայմանագրութեան ժամանակ խիստ հետաքրքրական հարցարան մը կը պատրաստէ. ամէն գործաւոր ստիպուած է ըսելու թէ քաղաքական ո՞ր թեկնածուին պիտի քուէարկէ յառաջիկայ ընտրութիւններուն։

Քաղաքական այս խոստովանութիւնը երբեմն դժուարութիւններու կը հանդիպի. օրինակ՝ սա խեղճ բանուորին նեղ կացութիւնը. գրաւոր չէր կրնար պատասխանել, ստիպուեցան բերանացի հարցաքննել.

— Թեկնածուներէն որո՞ւն պիտի քուէարկես։

— Ընտանիքիս մէջ երկու ուղղութիւն կայ. Մըսթըր, մէկ մասը պիտի քուէարկէ X ին, միւս մասը Y ին։

— Դուն. անձնապէս, քուէդ որո՞ւ պիտի տաս։

— Ես պիտի քուէարկեմ ընտանիքիս պէս, Մըսթըր։

Աշխատաւորականներու համագումարը Մարկաթի մէջ

ԼՈՆՏՈՆ.— Աշխատաւորական կուսակցութեան համագումարը տեղի պիտի ունենայ Մարկաթի մէջ, յառաջիկայ երկուշաբթի։ Այս համագումարը իր կարեւորութեամբ կը գերազանցէ բոլոր նախորդները։ Պատգամաւորներուն թիւը կը նախատեսուի 1255։ Բոլոր սէնտիքաները, բոլոր ընկերակցութիւնները հոն ղրկուած են որոշումնագրերով։ Միւս կողմէ, բրիտ. մամուլը, ինչպէս նաեւ օտար մամուլը թղթակիցներ պիտի ղրկէ, որոնց սովորական ամէն իրաւասութիւն պիտի վայելեն։ Խորհրդաժողովի մամուլի գրասենեակը կը տեղեկացնէ որ Եւրոպայի ամբողջ մամուլը ներկայացուցիչներ պիտի ղրկէ բացի Սպանիայէ, Բորթուկալէ և Թուրքիայէ։

Բանախօսները իրենց ճառերը կամ միջամտութիւնները պէտք է սահմանափակեն 2 վայրկեանի մէջ արտայայտելու համար, քանի որ մեծ թիւով որոշումնագրեր և բարեփոխութեան առաջարկներ պիտի քննուին։ Արդէն, արձանագրուած են 500 որոշումնագրեր և 167 բարեփոխութեան առաջարկներ։ Երկու մեծագոյն օրերը, որոնց յայտագիրը շատ պիտի փոխուի, պիտի ըլլան հինգշաբթի և ուրբաթ, Մ. Մօրիսըն պիտի բանայ վիճաբանութիւնը և Մ. Հիւճ Տալթըն զայն պիտի փակէ։ Հինգշաբթի օր տեղի պիտի ունենան արտաքին քաղաքականութեան մասին վիճաբանութիւնները, Մ. Պեվինն է որ պիտի բանայ այս վիճաբանութիւնը։ Ուրբաթ օր բոլորովին ներքին հարցեր են որ պիտի քննուին։

Նիւզ Քրօնիքլի դիւանագիտական թղթակիցին համաձայն, Պեվին պիտի քննադատուի իր արտաքին քաղաքականութեան համար, որ կը կայանայ աւելի մօտենալ Սովետներուն քան թէ Մ. Նահանգներուն։

ՎԱՐԺԱԿԱՆ ԱԶԴ.— Թերթիս ցրուիչն է քաղաքի եւ Տավուտիէյի՝ Նազարէթ Վասոյեան։ Մեր յարգելի ընթերցողներէն կը խնդրուի ամէն շաբաթ վճարումները իրեն ընել։

Եթէ հարկ ըլլայ, Մ. Ռամատիէ Բանակը պիտի գործածէ

ԼՈՒԾԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԵԼԵՔՏՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ՀԱՐՑԸ

ՓԱՐԻԶ.— Ֆրանսական դահլիճը իր վերջին նիստին, որ մինչեւ կէս գիշեր տեւեց, որոշած է լուսաւորութեան կազի և ելեքտրական գործարաններու պաշտօնեաներն ու գործաւորները բանի աշխատցնել, եթէ կազի և ելեքտրականութեան 100 000 գործաւորները գործադրեն իրենց գործադուլի սպառնալիքը, որ պիտի յառաջացնէ կազի և ելեքտրականութեան ամբողջ կասեցումը։

Ասիկա առաջին կարեւոր բախումն է որ գործաւորները կը հակադրէ կառավարութեան, օրավարձքի հարցին մէջ։ Գործաւորներու պահանջները հակառակ են կառավարութեան ամսականները նոյնը պահելու քաղաքականութեան, ձախողեցնելու համար գիներու բարձրացումը եւ կեանքի սղումը։

Կառավարութեան մօտ եղող շրջանակներու մէջ յստակօրէն կը յայտարարուի որ, իշխանութիւնը պիտի չվարանի բանակը գործի լծելու կազի եւ ելեքտրականութեան սպասարկութեանց մէջ, կառավարութեան իշխանութիւնը յարգել տալու եւ կազի ու ելեքտրականութեան արտադրութիւնը չկասեցնելու համար։

Մ. Բիէր Պուրտան, տեղեկատուութեան նախարարը, յայտարարեց թէ կառավարութիւնը գործաւորներէն ստացած է վերջնագրի բնոյթ կրող պահանջներ։ Մենք կառավարութեան իշխանութիւնը յարգել տալու համար ամէն միջոց ձեռք պիտի առնենք աւելցուց նախարարը։ Այն միջոցներէն է գործաւորները բանի աշխատցնելը։

ՌԱՄԱՏԻԷ ԿՈՉ Կ'ԸՆԷ ԳՈՐԾԱՒՈՐՆԵՐՈՒՆ

ՓԱՐԻԶ.— Մ. Ռամատիէ մտքերու հանդարտութեան կոչին յաջորդ օր, վարչապետը դահլիճի նիստէն ետք, երէկ իրիկուն, կոչ ուղղեց ելեքտրական ընկերութեանց գործաւորներու խոհեմութեան, անոնց պահանջներով ետ կենալ գործադուլէ, որ կը կարծէ թէ, ծանրօրէն պիտի վնասէ երկրին և աշխատաւորութեան շահերուն։

Հայ տպագիր գրքի պատմութիւնը

Սովետական Հայաստանի հետ Մշակութային Կապի Հալեպահայ Ընկերակցութիւնը ուրախ է հրատարակութեան տալու Երեւանէն իր անունին եկած հետեւեալ Նամակը․

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼ. ՌԵՍՊՈՒԲԼԻԿԱ
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԵՏ ԿՈՒԼՏՈՒՐԱԿԱՆ ԿԱՊԻ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Թիւ 28—4 28 Ապրիլ 1947

Արտասահմանեան հայ յառաջդիմական
բոլոր ընկերութիւններին եւ կազմակերպութիւններին

Յարգելի հայրենակիցներ,

Հայկական ՍՍՌ Մինիստրների Սովետի որոշմամբ Ալ. Մյասնիկեանի անուան Պետական Հանրային Գրադարանում կազմակերպուած է անձեռնմխելի ֆոնդ, որտեղ պէտք է կենտրոնացուեն աշխարհի բոլոր մասերում և բոլոր ժամանակներում՝ սկսած 1512 թուականից՝ հայկական առաջին տպագիր գրքից մինչեւ մեր օրերը տպագրուած բոլոր հայատառ գրքերից և պարբերական հրատարակութիւններից մէկական օրինակ։

Այդ որոշումը նպատակ է դրել ի մի հաւաքել հայ տպագրական արտադրութեան բոլոր նմոյշները և ստեղծել մի կատարեալ և լրիւ հաւաքածոյ, որը պէտք է իրականում խարիսխ հանդիսանայ հայ գրքի բիբլիոգրաֆիան կազմելու, հայ գրքի և տպագրութեան պատմութիւնը գրելու, ինչպէս նաեւ զանազան գիտա-հետազօտական աշխատանքների համար։

Այս յոյժ կարեւոր խնդրի լուծումը իրականացնելու նպատակով, կառավարութեան մի այլ որոշումով ստեղծուած է գրադարանի կից գրականութեան փոխանակման ֆոնդ։

Ալ. Մյասնիկեանի անուան Պետական Հանրային Գրադարանը, ելնելով կառավարութեան այս կարեւոր որոշումից, հաւաքում է գրադարանում պակասող գրքերը, որոնք հայերէն լեզուով տպագրուած և տպագրւում են արտասահմանում, ինչպէս և Հայաստանին և հայերին վերաբերող գրքեր բոլոր լեզուներով։

Յարգելի հայրենակիցներ,

Ալ. Մյասնիկեանի անուան Պետական Գրադարանը դիմել է մեր միջնորդութեանը՝ ստանալու արտասահմանից գրադարանին պակասող հրատարակութիւնները. առաջին հերթին բոլոր տեսակի գրացուցակները եւ մատենագիտական հրատարակութիւնները։

Գրադարանը պատրաստ է՝ գրքերը, պարբերականները, մասնագիտական աշխատութիւնները ձեռք բերել գնման, փոխանակման եւ նպատակայարմար այլ ձեւերով։

Արտասահմանի հետ կուլտուրական կապի հայկական ընկերութիւնը դիմում է ձեզ եւ խնդրում է օժանդակել գրադարանին՝ հաւաքելու բոլոր անհրաժեշտ գրքերը։

Այս կապակցութեամբ եղող բոլոր առաջարկութիւնները խնդրում ենք ուղարկել ընկերութեանս հասցէով։

Արտասահմանի հետ կուլտուրական կապի
հայկական ընկերութեան վարչութեան
Նախագահի տեղակալ՝

ՓՐՈՖ. Զ. ԲԱՇԻՆՋԱՂԵԱՆ

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ.—

Սովետական Հայաստանի հետ Մշակութային Կապի Հալեպահայ Ընկերակցութիւնը, կոչ կ'ընէ բոլոր այն միութեանց, հրատարակչական կազմակերպութեանց, գրասէրներուն եւ անհատներուն որոնք, գրադարան-մատենադարան կը պահեն պատասխանելու Երեւանին եւ աջակցելու հայ տպագիր գիրքին պատմութեան նուիրական գործին։

Ուստի կը խնդրենք բոլոր անոնցմէ որ տրամադրելի գրքեր, պարբերագրքեր եւ հայոց մասին օտար հրատարակութիւններ ունին, վարչութեանս ներկայացնեն, առաջին հերթին իրենց գրացանկը։ Գրքեր եւ հրատարակութիւններ կը ստանանք հետեւեալ պայմաններով։

1.— Ալ. Միասնիկեան պետական մատենադարանին նուիրատուութիւն։ 2.— Երեւանէն ընկերակցութեանս ուղարկուած գրքերու հետ փոխանակութիւն. 3.— Գնում։

Յաւելուածական տեղեկութեանց համար դիմել վարչութեանս՝

21, Rue Kostaki Homsy Azizié, Alep - Syrie

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Անհաւատ մը

Հին վաշխառու մը հոգին պիտի աւանդէ։

Հաւատք ունէ՛ր Աստուծոյ վրայ, որդեա՛կ, կ'ըսէ քահանան։

— Ո՛չ ոքի վրայ հաւատք չունիմ տէր հա՛յր։

— Ինչպէ՞ս, մեր Տիրոջը խօսքին ալ հաւատք չե՞ս ընծայեր։ — Երբե՛ք — ինչո՞ւ որդեա՛կ։

— Ինչպէ՞ս կ'ուզես որ հաւատամ զաւկի մը որուն հայրը երբեք պիտի չմեռնի։

Շահաւոր գործ մը

— Աղջիկս, կ'ըսէ մայրը, եթէ ամէն օր դաշնակի դասդ սորվիս, քեզի օրը 10 դրշ. պիտի տամ։

— Տա՛սը դրո՞ւշ… բա՛յց դրացիները ինծի 20 ական դրշ. կու տան կոր որպէսզի դաշնակի դասըս չսորվիմ։

Անվհատ եւ աննահանջ աշխատանք Սոցիալիզմի յաղթանակին համար

Հայ ժողովուրդը երկար դարերու մարտնչումներէ, մաքառումներէ վերջ բաղդը կ'ունենայ ապրելու քսաներորդ դարուն, և այլեւս հետզհետէ կը սկսին փարատիլ հայ երկնակամարին վրայ կուտակուած սև ամպերը և մթնոլորտը կը պայծառանայ։

Այս բաղդորոշ ժամանակաշրջանին հասնելու համար Հնչ. Կուսակցութիւնը երկար տարիներ իր աշխատանքի, նուիրումի և անձնազոհութեան բաժինը բերած է գերազանցօրէն, առանց սակարկութեան։ 1887 թուականէն ի վեր Հայութեան քաղաքական և տնտեսական ազատագրութեան համար ասպարէզ իջնող անդրանիկ յեղափոխական կազմակերպութիւնը՝ Հնչ. Կուսակցութիւնը, մարքսիստական հոգեբանութեամբ դաստիարակուած դէպի գաղափարական պայքարը, աննահանջ՝ ազատագրելու համար հայ ժողովուրդը յետադիմական կապանքներէն։

Նոր չէ Հնչակեանութեան որդեգրած այս աշխատանքը, մեր կուսակցութեան հիմնադիր ընկերներէն սկսած, անցեալի խիզախ, յանդուգն ու յամառ յեղափոխական գործունէութիւններէն, մինչև Սուլթան Պայազիտի հրապարակին վրայ կախաղան բարձրացող և մահը արհամարհող քսան անմահները։ Վաթսունամեայ իլլէկալ գործունէութեամբ, պողպատեայ կամքով մարտնչող ղեկավարները պայքարեցան մինչև ձարական բանակալ իմբէրիալիզմի թաւալգլոր անկումը, մինչև Լենինեան և Ստալինեան կոմունիստ մարտիկներու ձեռամբ հայ ժողովուրդի և հայ աշխատաւորութեան ճշմարիտ ու իրական ազատագրումը։

Նոր չէ որ Հնչ. Կուսակցութիւնը, գոյութեան պայքարի դաժան օրերուն, արհամարհելով ամէն դժուարութիւն, կանգնած է գաղափարական բարձրութեան վրայ։

Նոր չէ որ աշխատանքի և զոհաբերութեան իր արժէքաւոր բաժինը բերած է անձնուէր Հնչակեան ընկերուհին, կուսակցութեան գաղափարական սրբազան գործը յառաջ տանելու համար։

Նոր չէ որ Հնչակեան խանդավառ երիտասարդութիւնն ու գիտակից մտաւորականութիւնը պատասխանատուութեան մեծ բաժին վերցուցած են դաստիարակելու հայ գիւղացին ու բանուորը, զայն գիտակից ընելով իր պարտաւորութիւններուն և իրաւունքներուն, որպէսզի ձերբազատուի ռամիկի և ստրուկի կեանքէն։

Այսօր շնորհիւ Հոկտեմբերեան մեծ Յեղափոխութեան և Նոյեմբերեան պայքարին, վերջնականապէս հեռացած է մեր երկրէն մարդու շահագործումը, և աշխատաւոր ժողովուրդն ու մտաւորականութիւնը պետական պաշտպանութեամբ ու օժանդակութեամբ, աննահանջ պայքարով և անձնազոհութեամբ բազուկի և մտքի հսկայ կոթողներ կը կառուցանէ։

Սովետ Հայաստանը, Հնչակեան կուսակցութեան վաթսունամեայ հերոսական պայքարին և մարտնչումներուն խտէալը ըլլալով, ան ներկայիս կը կրկնէ իր ուխտը աւելի ուժգնօրէն շարունակելու իր պայքարը նիւթական, բարոյական և գաղափարական իր ամբողջ ուժովը, այն բոլոր հոսանքներուն և անհատներուն դէմ, որոնք որեւէ կերպով անոր հմայքը նսեմացնելու կ'աշխատին։

Նոր չէ որ Հնչ. կուսակցութիւնը քարոզած է թէ Սովետ Հայաստանը բովանդակ հայ աշխատաւորութեան համար հանգիստ ապրելու և իր ընդունակութիւնները ի յայտ բերելու միակ վայրն է, որուն վրայ պէտք է գուրգուրանք։ Հայ աշխատաւորութիւնը իր ամբողջ էութեամբ պէտք է կապուի Սովետ Հայաստանի, որու շնորհիւ միայն Հայութեան պատմա-անհատական գոյութիւնը կրնայ պահուիլ։

Ամէն ժամանակէ աւելի, ներկայ պայմաններու տակ թափ պէտք է տանք մեր պայքարին, ճակատելու համար ֆաշիստ հոսանքներու դէմ, մեր կուռ և պողպատեայ կամքով զրահուած աշխատաւորական բանակներով։

Հնչակեանութիւնը իր գործունէութեան աւելի թափ տալով, կոչ կ'ուղղէ հրապարակաւ բոլոր աշխատաւորական ուժերու, որ համախմբուին ու պայքարին բոլոր ֆաշիստներու դէմ և պաշտպանեն աշխատաւորութեան շահերը Սոցիալիզմի վերջնական յաղթանակին համար։

ՎԱՐԴԱԲՈՅՐ

Գործադուլներ

ԵՒ ՑՈՅՑԵՐ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

ԲԱՐԻԶ.— Նախարարական ժողովը գումարուեցաւ այսօր վճռաբանելու համար գործադուլներու և ցոյցերու նոր ալիքին մասին, որոնք ծագում առին կառավարութեան հակակշռի քաղաքականութենէն։

Տիժոն քաղաքը խառնակութեանց թատր հանդիսացաւ։ Երէկ գիշեր 8000 ցուցարարներ՝ վաճառատուներու տէրեր, ճարտարարուեստական ձեռնարկութիւններ և ազատ արհեստներու մասնակցողներ տնտեսական հակակշռի պաշտօնէութեան գրասենեակները մտնելով կրակի տուին արխիւները և պատուհաններէն դուրս նետեցին կարասիները։ Ապա անոնք տողանցեցին քաղաքի փողոցներուն մէջ, գոչելով. «Անկցի տնտեսական հակակշիռը», «Բաւական է, ձանձրացանք կառավարութեան միջամտութիւններէն», և «Մեզի ազատութիւն տուէք»։

Հակակշռի գրասենեակներու յարձակման ենթարկուած ժամանակ, ոստիկանութիւնը չի կրցաւ միջամտել և ցուցարարները արխիւները վառելէ, կարասիները կոտրելէ ետք, պարենաւորման տոմսակներն ալ նետած են։

ՆԱՄԱԿ

Գրում եմ ձեզ, տարագիր աշխատաւոր ընկերներ,
Գրում եմ ձեզ յուզումով,
Ձեր դարաւոր սուրբ հողից, երջանկաւէտ երկրից մեր,
Հայաստանից հոգեթով։
Նամակս այս սրտաբուխ, պատկանում է բոլորին,
Պանդուխտներին ցիրուցան.
Որ տառապում էք խիզախ եւ ձեր աչքերն անքթիթ,
Սեւեռել էք Հայաստան։
Խորթ վայրերում այդ օտար դուք չէք եղել բախտաւոր,
Դարձել էք լոկ աչքի փուշ։
Հալածուել էք եւ ատուել, մութ տարրերից ախտաւոր,
Քինախնդիր ու խուժդուժ։
Մինչեւ այսօր անխնայ շահագործուել էք, աւա՜ղ,
Դարձել դժգոյն, ուժասպառ,
Բայց չէք տեսել արդար վարձք, եւ ոչ էլ մի կեանք խաղաղ
Եւ հիւծուել էք համբաւար։
Վերադարձէք ընկերներ, վերադարձէք հայրենիք,
Որ ծաղկում է օրեցօր,
Եւ լայն բացած թեւերը, որդիներն իր ընիկ,
Կանչում է գիրկն իր անդորր։
Հոս է ձեր հողը հունթի եւ հոս կարող էք աճել,
Բարգաւաճել կենսաւէտ,
Հոս կարող է ձեր կեանքի բորբ արեւը ճաճանչել,
Վառուել օճախն ձեր յաւէտ։
Վերադարձէք ընկերներ, էլ բաւական է, հերիք,
Ուրիշներին ծառայէք,
Բաւ է, բաւ է թափէք դուք արիւն, քրտինք, ամէն ճիգ,
Եւ մնաք միշտ սովաբեկ։
Որքան գարուն ծաղկավառ, կորցրել էք դուք անդարձ,
Հինգ եղբայրներ իմ ազիզ,
Կորցրել էք ձեր կեանքն համակ, կորցրել էք ամէն մի բարք
Որ հայրենիքն է տալիս։
Լսում էք ինձ, տարագիր աշխատաւոր ընկերներ,
Գրում եմ ձեզ կարօտովը,
Իմ ձայնը ձեր պապերի դարաւոր ձայնն է անմեռ,
Որ հնչում է դեռ խորով։
«Դէպի երկիր, Հայաստան» ձեր նպատակն այս պիտի
Լինի կեանքի ընթացքում,
Վերադարձէք, ահաւասիկ, հայրենիքը ժպտալի
Սիրով ձեզ է սպասում

ՕՆՆԻԿ ԲԱՆԻԿԵԱՆ
(Հայրենադարձ բանաստեղծ)

ՖԷՎԶԻ ՔԱՈՒՔՃԻ

Պատրաստ է ապստամբութեան ղեկավարութիւնը վերստանձնել Պաղեստինի մէջ

Դամասկոսէն կը տեղեկացուի որ Սուրիական կառավարութիւնը բացառիկ ժողով մը գումարած է հրեայ ահաբեկիչներու արաբ գիւղին դէմ կատարած յարձակման պատճառով։ Սուրիացի ղեկավարները որոշած են չփման մէջ մտնել զանազան արաբ կառավարութեանց հետ, միասնաբար հակադարձելու համար հրեայ ահաբեկիչներու յարձակումները։

Միւս կողմէ, կը տեղեկացուի թէ Պաղեստինի արաբ ապստամբութեան պետերը Ֆէվզի Քաուքճիի քով գացած են անոր տեղեկացնելու համար Պաղեստինի մէջ կացութեան զարգացումը։ Ապստամբութեան նախկին պետը իրենց յայտարարած է որ պատրաստ է Պաղեստին վերադառնալ սուրբ հայրենիքի պաշտպանութեան համար կռուելու։ Միւս լիտըրները Ֆէվզի Քաուքճին վստահեցուցած են իրենց կատարեալ օրինապահութեան և նուիրումին մասին։ Անոնք հաղորդած են նաև Պաղեստինի անկախութեան համար կռուելու իրենց որոշումը։

600 ԳԵՐՄԱՆ ԳԵՐԻՆԵՐ

Ազատօրէն կը շրջագային

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ

ԳԱՀԻՐԷ.— Գերման գերիները կարելի եղածին չափ շուտով տանելու համար Եգիպտ. կառավարութիւնը դիմում կատարեց Գահիրէի Բրիտ. դեսպանատան։ Այս գերիներէն 600 հատը փախած են կեդրոնացման վայրերէն և ցրուած Նեղոսի տելդային և հովիտներու վրայ։ Եգիպտական ոստիկանութիւնը կը գանգատի որ անհրաժեշտ միջոցներ չունի պէտք եղած հսկողութիւնը կատարելու համար։ Աւելին, տասնեակ հազարաւոր գերիներ գործնականապէս կ'ապրին ազատօրէն երկրին մէջ։ Մեծն Բրիտանիոյ ընդգրկելիք ուղղութիւնը անծանօթ է։

Տպարան ԱՆԻ Սալիպէ - Հալէպ